

RABHADH

Ná déan dearmad an chuid seo a chur ar ais le do fhreagarleabhar.
Mura ndéanann tú sin caillfidh tú marcanna.

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2003

EOLAÍOCHT - ARDLEIBHÉAL
(N.B. Ní d'Iarrthóirí Eolaíocht – Staidéar Áitiúil é seo)

DÉARDAOIN, 12 MEITHEAMH – IARNÓIN, 2.00 - 4.30

ROINN A (144 marc) LE FREAGAIRT AG GACH IARRTHÓIR.

(Féach bileog ar leith le haghaidh **Ranna B, C, D agus E.**)

Freagair *gach* ceann de na ceistanna 1, 2 agus 3. Tá **DEICH** gcuid i ngach ceist. Freagair **OCHT** gcuid ar bith acu. Tá na ceistanna uile ar aon mharc. Freagair na ceistanna sna spásanna atá ann dóibh. Cuir ar ais an Roinn seo den scrúdpháipéar. Cuir isteach í sa fhreagarleabhar ina bhfreagraíonn tú na Ranna eile.

1. Freagair **ocht gcinn** díobh seo a leanas, (a), (b), (c), etc.

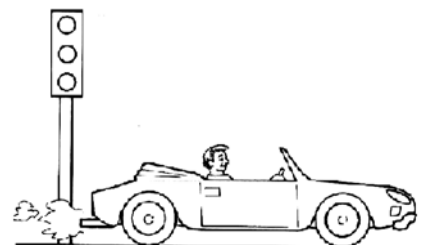
(a) Cad is brí le fuinneamh inathnuaite?

_____

Ainmnigh foinse fuinnimh inathnuaite.

_____

(b) Stop an carr ag na soilse tráchta agus ansin chuir chun siúil arís le luasghéarú tairiseach de 2 m/s^2 . Cad é luas an chairr tar éis 8 soicind?

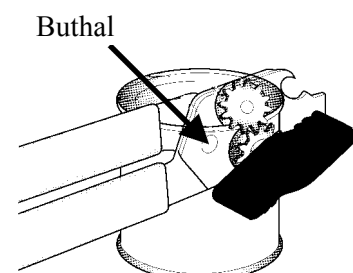

(c) Taispeánann an léaráid stánoscloír. Cuir X mar a bhfuil luamhán sa léaráid.

Cad is buthal ann?

_____

_____

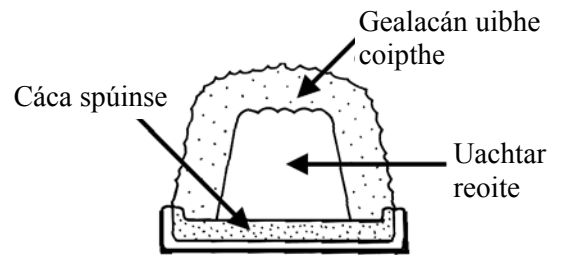
- (d) Ainmnigh staidheanna cothromaíochta tacóide A agus tacóide B.

Tacóid A _____

Tacóid B _____

- (e) Taispeánann an léaráid milseog a mbíonn éileamh uirthi ar a dtugtar ‘Alasca bácáilte’. Cén fáth nach leánn an t-uachtar reoite nuair a bhíonn an mhilseog in oigheann te?

_____

_____

- (f) Néalaíonn roinnt solad nuair a théitear iad.

Cad a tharlaíonn do sholad nuair a néalaíonn sé?

_____

Ainmnigh solad a néalaíonn.

Ainm an tsolaid _____

- (g) Cad a shocraíonn airde nóta ceoil?

_____

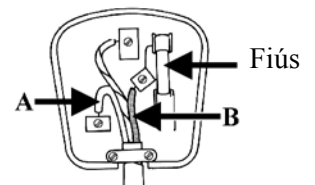
_____

- (h) Taispeánann an léaráid plocóid 13 A atá sreangtha mar is cuí. Tabhair dathanna chlúdach sreanganna A agus B.

Dath A _____

Dath B _____

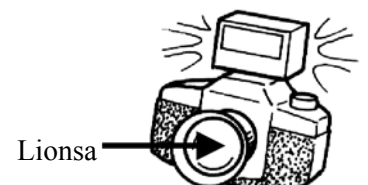

- (i) Cén costas a ghabhann le tine leictreach 2 kW a úsáid ar feadh 3 uair an chloig má chosnaíonn aonad (kW h) leictreachais 10 cent?

_____

- (j) Cad a tharlaíonn do sholas nuair a ghabhann sé trí lionsa dronnach, e.g., lionsa an cheamara?

_____

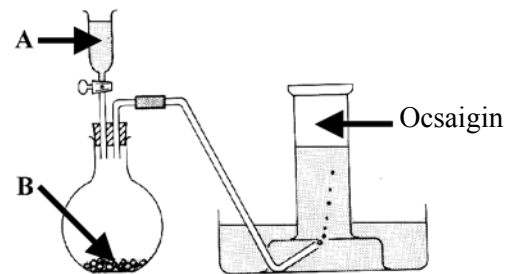
(8 × 6)

2. Freagair **ocht** gcinn díobh seo a leanas, (a), (b), (c), etc.

- (a) Ainmnigh leacht A agus solad B atá oiriúnach d'ullmhúchán ocsaigine.

Leacht A _____

Solad B _____

- (b) Ainmnigh gás, seachas dé-ocsaíd charbóin, ar féidir leis báisteach aigéadach a dhéanamh.

Ainm an gháis _____

Luaigh éifeacht amháin a bhíonn ag báisteach aigéadach ar an timpeallacht.

Éifeacht _____

- (c) Luaigh dhá réamhchúram ar chóir a thógáil nuair a bhítear ag téamh substainte i dtriaileadán.

Réamhchúram a haon _____

Réamhchúram a dó _____

- (d) Ainmnigh modh deighilte agus tabhair sampla de mheascán ar féidir é a dheighilt tríd an modh seo.

Ainm _____

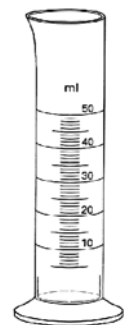
Sampla _____

- (e) Ainmnigh an píosa de threalamh saotharlainne a thaispeántar sa léaráid.

Ainm _____

Ainmnigh píosa eile de threalamh saotharlainne ar féidir é a úsáid chun toirteanna leachtanna a thomhas go cruinn.

Ainm _____

- (f) Cén fáth a gcuirtear fluairíd le huisce le haghaidh úsáid an tí?

_____

[Thall

(g) Siombailí guaise is ea A agus B.

Tabhair brí gach siombaile díobh.

Siombail A _____

Siombail B _____

Siombail A

Siombail B

(h) Luaigh úsáid le malartú iain.

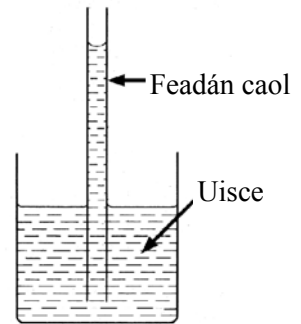

(i) Ainmnigh an t-airí uisce atá á léiriú ag an turgnamh a thaispeántar sa léaráid.

Airí uisce _____

Luaigh gnáthúsáid atá ag an airí seo.

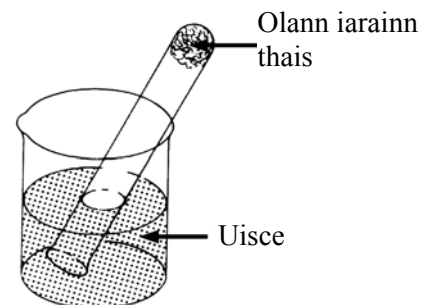
Úsáid _____

(j) Réitíodh an turgnamh a thaispeántar agus fágadh ar feadh seachtaine é. D'athraigh dath na holla iarainn agus d'éirigh leibhéal an uisce sa triaileadán go dtí leibhéal níos airde ná leibhéal an uisce san eascra.

Cad a tharla don ollann iarainn?

Cad a tharlaíonn don aer sa triaileadán a chuireann ar leibhéal an uisce éirí sa triaileadán?

(8 × 6)

3. Freagair **ocht** gcinn díobh seo a leanas, (a), (b), (c), etc.

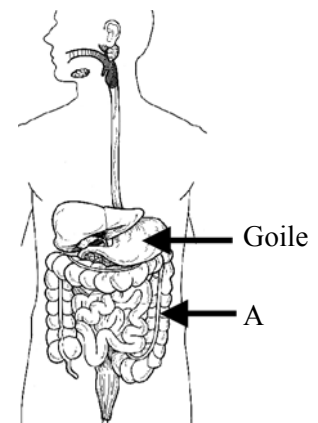
(a) Cad a chuireann an corp le bia tar éis don bhia dul isteach sa ghoile?

Ainmnigh páirt A.

Páirt A _____

(b) Cad is cúis leis an gcuisle in airtirí ár gcorp?

_____

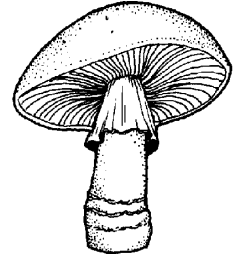
Luaigh meánráta na cuisle le haghaidh duine fásta faoi shuaimhneas.

_____

(c) Dianscaoilteoirí is ea beacáin.

Conas a bheathaítear beacáin?

_____

Cén fáth ar páirt riachtanach den saol beo iad dianscaoilteoirí?

_____

(d) Luaigh dhá fheidhm thábhachtacha leis an gcráiceann a chlúdaíonn ár gcoirp.

Feidhm a haon _____

Feidhm a dó _____

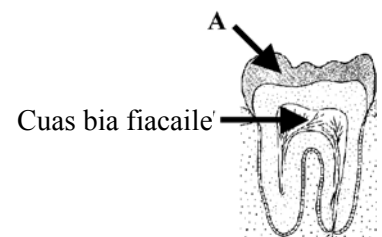
(e) Tá an bunstruchtúr céanna ag saghasanna éagsúla fiacla mar a thaispeántar sa léaráid.

Ainmnigh páirt A.

Páirt A _____

Ainmnigh rud beo amháin sa chuas bia fiacaile.

Rud beo _____

(f) Ainmnigh planda agus luaigh an tslí ina scaipeann sé a shíolta.

Ainm _____

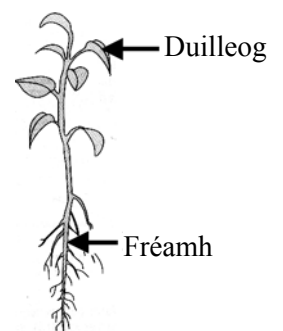
Slí _____

(g) Taispeánann an léaráid planda óg. Luaigh feidhm amháin atá ag duilleog.

Feidhm _____

Luaigh feidhm amháin atá ag fréamh.

Feidhm _____

[Thall

(h) Sainmhínigh geotrópacht.

(i) Taispeánann an léaráid an córas anáilthe daonna.

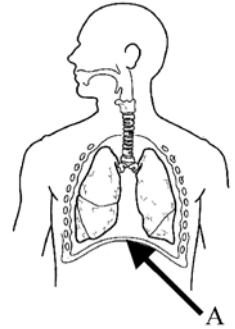
Ainmnigh an struchtúr a bhfuil an lipéad A air.

Ainm _____

Conas a chabhraíonn A linn anáilú?

(j) Taispeánann an léaráid bláth na drise nó na sméire duibhe.

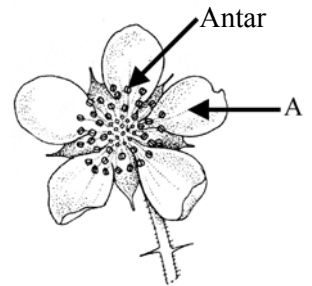
Ainmnigh an pháirt a bhfuil an lipéad A air.

Ainm _____

Luaigh feidhm an antair in atáirgeadh plandaí.

Feidhm _____

(8 × 6)